

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות פתרון לשאלות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **ט"ח** (טעות לעולם חוזר) – בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'29, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר. [קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

הצעת פתרון לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, קיץ תש"ף

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

1. אנשים החווים "פומו" חשים תחושות של פחד וחרדה מהחמצת אירועים, שתותיר אותם מחוץ לעניינים ותגרום לחייהם להיראות אפורים ומשעממים לעומת חייהם המעניינים של האחרים. לכן אנשים אלה נוקטים פעולות שתכליתן למנוע החמצה כזאת. הם מתמכרים לגלישה ברשתות החברתיות, הם מעודכנים כל הזמן בנעשה אצל חבריהם, הם בודקים את הדואר האלקטרוני והוואטסאפ פעמים רבות ביום, והם יוצאים לבלות גם כשהם עייפים ובלבד שלא להפסיד את ההתרחשות. לעומתם, אנשים החווים "ג'ומו" מבינים שאי אפשר להספיק לחוות הכול. הם משלימים עם המצב הקיים ונהנים להחמיץ. אנשים החווים "ג'ומו" מצמצמים את השימוש במכשירים הדיגיטליים, מבליים פחות זמן ברשתות החברתיות ומתמקדים בפעילויות לא מקוונות. הם נוכחים ב"כאן ועכשיו" ובוחנים מה גורם להם הנאה בחיים.
2. (2) הפחד מהחמצה הוא תופעה שהייתה מאז ומעולם, והטכנולוגיה המודרנית החמירה אותה.
3. חברות טכנולוגיה כמו "גוגל" ו"אפל" הבינו שהן אינן יכולות עוד לגרום לאנשים לצרוך את השירותים ואת המכשירים שלהן, משום שהמשתמשים מתחילים להתקומם נגדן ונגד השירותים שהן מציעות. לכן החליטו חברות אלה להצטרף למגמת הג'ומו ונקטו שורת צעדים כדי לסייע למשתמשים למצוא את האיזון המתאים של השימוש בשירותיהם. ב"גוגל" למשל, פיתחו כלים חדשים המקציבים את זמן הגלישה, כלים המציעים למשתמשים הפסקות יזומות, ובאינסטגרם פיתחו עדכון המתריע אם המשתמש עבר את מכסת הזמן שהוקצתה לו וכן החליטו להסתיר את מניין הלייקים.
4. א. המצב הרצוי בעיני הכותבת הוא מצב שבו הרשתות החברתיות משרתות אותנו, שאנחנו שולטים בשימוש שלנו בהן ומפיקים מהן תועלת.
ב. מטרת הציטוט של יעל פולק-חלק היא מתן תוקף מדעי לתופעה מפי מומחית בתחום.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תש"ף

5.

בסקירה יש להביא לידי ביטוי את כל רכיבי המטלה: תיאור תופעת הג'ומו והרקע להיווצרותה. הסקירה צריכה להיות טקסט עצמאי, לכיד ובהיר שיהיה בו מיזוג בין הרעיונות המשותפים בטקסטים וגם יובא בו המידע הייחודי הרלוונטי שבכל טקסט.

על הסקירה לכלול אזכור של מקורות המידע (הטקסטים) וכן שימוש בדרכי מסירה מקובלים. בסוף הסקירה יש לציין רשימה ביבליוגרפית של מקורות המידע, על פי סדר הא"ב. על הסקירה להיות מנוסחת באופן ברור, ענייני ותקיין ומפוסקת כהלכה.

תופעת הג'ומו והרקע להיווצרותה

דוגמה:

המונח "ג'ומו" הוא ראשי התיבות של הביטוי joy of missing out, כלומר ההנאה שבהחמצה. הוא משמש כנוי לתופעה הולכת ומתהווה שלפיה אנשים בוחרים לצמצם את השימוש שלהם במכשירים הדיגיטליים ולהתנתק מבחירה מהרשתות החברתיות. תופעה זאת נוצרה בעקבות תופעת ה"פומו" והיא תגובת נגד לה (אוסלנדר, 2019 ושור, 2019). בעוד ה"פומו" הוא החרדה מלהחמיץ אירוע מרגש או חשוב שהרשתות החברתיות מעצימות (מילון אוקספורד בתוך ברטל, 2016), ה"ג'ומו" מעיד על השלמה עם המצב הקיים, על התבגרות ועל התפכחות, והוא דרך להתמודדות עם "השפע המשתק" (שור, 2019). ה"ג'ומו" הוא האפשרות לבחון מה גורם לנו הנאה בחיים ולהתמקד ב"כאן ועכשיו" מבלי להיכנע לצורך בסיפוק מיידי (אוסלנדר, 2019). יתר על כן, ה"ג'ומו" אינו רק ההנאה שבהחמצה, כי אם גם הידיעה שהשמיים לא ייפלו אם מפספסים דבר מה (שור, 2019).

תופעת ה"ג'ומו" – ראשיתה בקהילת אנשים שקראה לצמצם את השימוש בפלטפורמות הדיגיטליות ומתחה ביקורת על ריבוי התכנים בהן. היא ביקשה להפסיק את העיסוק האובססיבי בהן (אוסלנדר, 2019). שור (2019) רואה ב"ג'ומו" תגובה ראויה של אותם צעירים שנולדו לתוך עידן המאופיין באינפלציה של תכנים.

היבט אחר של ה"ג'ומו" משתקף בניסיונות של חברות הטכנולוגיה דווקא לעודד הרגלי שימוש נכונים יותר בטכנולוגיה. הן פיתחו כלים חדשים המקציבים את זמן הגלישה או המציעים למשתמשים הפסקות יזומות מהפלטפורמות השונות (אוסלנדר, 2019).

— אוסלנדר, ו' (4 באוגוסט 2019). מחמיצים ונהנים: הכירו את JOMO, התופעה שתשחרר אתכם מלקושש לייקים. גלובס. אוחר מ-globes.co.il.

— ברטל, ה' (3 במאי 2016). הפספוס של החיים שלכם. ידיעות אחרונות. אוחר מ-yediot.co.il.

— שור, נ' (12 במרץ 2019). עבור מפומו לג'ומו מיידי, שאל אותי כיצד. הארץ. אוחר מ-haaretz.co.il.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תש"ף

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר – חובה (10 נקודות)

6. • אלפיים ושלוש עשרה
• שישים ושלושה אלף
• חמישה
אלפיים שש מאות ושבע עשרה
שניים
מאה ארבעים וחמש
שלוש
אחד עשר
• שישה מיליון
שש עשרה

יש לבחור באחד מן הפרקים: תחביר או מערכת הצורות.

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

7. פסוקית לוואי פסוקית מושא
(1) סקר | שנערך | לאחרונה | תיאור | הראה | שהצעירים מבליים כיום פחות זמן ברשתות החברתיות. / משפט מורכב

(2) זמן השימוש שלי | בפייסבוק | צומצם לארבעים דקות בלבד | , ולא קרה שום אסון. / משפט איחוי

8. א. • מחמיצים ונהנים
• הסתמיות מובעת באמצעות שימוש בפעלים בגוף שלישי, הווה, רבים.
ב. • הפחד מהחמצה הוא הכוח שמניע אתכם בחיים. / הכוח שמניע אתכם בחיים הוא הפחד מהחמצה. / מה שמניע אתכם בחיים הוא הפחד מהחמצה.
• התפקיד התחבירי: נושא / נושא.
ג. • אף על פי שאני מוזמן לאירועים מעניינים רבים, אני בוחר לא להגיע לכולם.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תש"ף

9. א. • נושא
• מושא
• הוספה

- ב. ג'ומו הוא ההנאה שבהחמצה ו(גם) הידיעה שהשמיים לא ייפלו אם פספסת דבר מה.
ג. המבנה נועד להדגשה / להבלטה (של החלק השני במשפט).
ד. לפני וי"ו החיבור הראשונה לא סומן פסיק מפני שבמשפט כולל לא יבוא פסיק לפני וי"ו החיבור, ולפני וי"ו החיבור השנייה סומן פסיק מפני שבמשפט איחוי יבוא פסיק כדי להפריד בין האיברים.

פסוקית מושא מצומצמת

10. א. • המורה ביקש מן התלמידים להשתתף בקבוצת הוואטסאפ של הכיתה.
• המורה ביקש מן התלמידים שהם ישתתפו בקבוצת הוואטסאפ של הכיתה.
• המורה ביקש מן התלמידים שהם ישתפו אותו בקבוצת הוואטסאפ של הכיתה.
ב. • היישומונים ואטסאפ ווייז הם היישומונים הפופולריים ביותר בקרב כלל הגולשים.
• היישומונים הפופולריים ביותר בקרב כלל הגולשים הם וואטסאפ ווייז.

הסגר

- ג. בהרצאה דיבר המרצה על תופעת ה"פומו". לדברין, תופעה זו משפיעה לרעה על חיינו. איש מן הנוכחים לא הביע לנואי התנגדות לדברין של המרצה.

11. א. מיליוני אנשים ברחבי העולם רשומים כיום ברשתות חברתיות מקוונות המאפשרות להם לשתף את חבריהם במידע, בתמונות ובאירועים חשובים. אולם לרשתות אלה יש חסרונות, למשל השימוש המופרז בהן עלול לגרום להתמכרות שמעלה את הסיכויים לדיכאון ולחרדה.

- ב. • חברת הטכנולוגיה שפיתחה כלי להגבלת זמן השימוש ברשתות החברתיות זכתה בפרס.
• חברת הטכנולוגיה זכתה בפרס משום שפיתחה כלי להגבלת זמן השימוש ברשתות החברתיות.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תש"ף

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

הבניין	השורש	.12
פועל	ע-ד-כ-ן	מעודכנים
הופעל	ץ-ו-ף	מוצפים
התפעל	ק-ו-ם	להתקומם
נפעל	כ-נ-ע	להיכנע
הפעיל	ע-ו-ד	מעיד
הפעיל	י-צ-א	הוצאתי
נפעל	י/ו-כ-ח	נוכחתי

עלום	העלאה	.13 א.
מעלים	עולים	
	עלות	
	עילוי	

- ב. • רצתי
- שורש: ר-ו-ץ בניין: קל / פעל
- הרציתי
- שורש: ר-צ-י בניין: הפעיל
- רציתי
- שורש: ר-צ-י בניין: קל / פעל
- ג. לרוץ
- לרצות

הבניין	שם הפעולה		.14 א.
פיעל	ביטויים	1	
קל / פעל	בדיקה	2	
פיעל	ריענון	3	
פיעל	קבלה	4	

- ב. (1) הבסיסים הם צורות בינוני
- (2) עייפות – הפשטה
- צוללן – בעל מקצוע, עיסוק
- נוכחי – שם תואר
- (3) נוכחי

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תש"ף

15. א.

באה

מתבטאת / מתבטאה

להפסיד / שיפסיד

להניע

לזהות

נפוץ

נותרו

מאיצה

מעוניינים

ב.

פריחה

הפיתוח / פיתוחן / התפתחותן / ההתפתחות

צפייה

בילוי

קריאה

עלייה

שפע

תחושות

רצון

16. א.

תבונה

ב.

מלוכה

ג. • יישומון: דרך התצורה – בסיס וצורן סופי (גזירה קווית).

פירוט – הבסיס הוא ישום והצורן הסופי הוא □ ון.

ד. • צייצן: דרך התצורה – שורש ומשקל.

פירוט – השורש צ-י-ץ והמשקל קטלן.

ד. במילה המודגשת במשפט (1) סוג הצורן הסופי הוא צורן נטייה, ומשמעותו שייכות.

ובמילה המודגשת במשפט (2) סוג הצורן הסופי הוא צורן גזירה, ומשמעותו בעל מקצוע, עיסוק.